

İNANÇ TURİZMİNDE KUTSAL YİYECEKLER: İÇERİK ANALİZİ ÖRNEĞİ
SACRED FOOD IN FAITH TOURISM: AN EXAMPLE OF CONTENT ANALYSIS

(Sayfa 88-97)

Emine TATLI

Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İnanç Turizmi Bölümü Yüksek Lisans
Eminetatlim123@gmail.com
Orcid: 0000-0001-6723-1987

Ravzanur DOĞAN

Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İnanç Turizmi Bölümü Yüksek Lisans
Ravzanurdogan37@gmail.com
Orcid:0000-0003-4992-6739

Özet

Yemek kültürü, toplumları birbirlerinden ayıran, fakat aynı zamanda da toplum içi birlikteliği devam ettiren etkin bir yapıdır. Bu yapı toplumun diğer dinamikleriyle de iç içe geçmiş durumdadır. Bu dinamiklerden bir tanesi dindir ve din-yemek ilişkisi en çok kutsal ve yasak, helal ya da haram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kutsal ve yasak çizgisi pek çok simgesel yapıyı içinde barındır; gıda paylaşımı, toplumsal konum, cinsiyet, rol, etnik köken, din, kimlik ve sosyal yönden yapılandırılmış diğer düzenler hakkında mesajlar içermektedir. Bu simgesel mesajların bize kutsal kitaplarda da verildiği bilinmektedir. Araştırmanın amacı olan kutsal kitaplarda geçen yiyecekler belirlenmiş ve Kur'an da geçen aynı yiyecekler tespit edilmiştir. Araştırmada içerik analizi yöntemiyle kutsal kitaplarda geçen Kur'an-ı Kerim de yer alan yiyecekler örnek alınarak bir inceleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnanç Turizmi, Tevrat, Zebur, İncil, Kur'an-ı Kerim, Kutsal Yiyecekler

Abstract

Food culture is an effective structure that separates societies from each other but also maintains inter-communal unity. This structure is also intertwined with other dynamics of society. One of these dynamics is religion, and the relationship between religion and food is most commonly seen as sacred and forbidden, halal or haram. This sacred and the forbidden line, food sharing, social position, gender roles, ethnicity, religion, identity, and other social regulations, including posts about configured is home to many landmarks. It is known that these symbolic messages were also given to us in the scriptures. The purpose of the study is to describe the food in the holy books and to describe the same food in the Qur'an. The study conducted a review by sampling foods mentioned in Quranic books through content analysis.

Keywords: Faith Tourism, Torah, Psalm, Bible, The Qur'an, Sacred Food.

1.Giriş

Yemek yeme temelde fizyolojik ihtiyaçları karşılama noktasında ortaklık arz etse de toplumdaki bölgeden bölgeye değişiklik gösteren yemek kültürü, toplumlar arası farklılıkların en önemlilerinden biridir. Bu farklılıklar inançları bakımından ortaya çıkmaktadır. İnançları bakımından gerçekleştirilen turizm olaylarında da bu yeme içme olayına dikkat ederek hareket etmektedirler.

Bütün dünya dinlerinde yiyecek ve içeceklerde az ya da çok sınırlandırma vardır. Dini yemek simgeizmi yaygındır ve pek çok dinsel ayinde yemek vardır. Yemek pratiklerinin dinle ilişkisine bakıldığında beş başlık altında toplanmaktadır (Fieldhouse; 1996).

1. Tanrı veya diğer doğüstü güçlerle iletişim (Örnek olarak tanrılara kurban kesmek).
2. İnançın gösterilmesi (Örnek olarak oruç tutmak).
3. Dünyeviliği reddetmek.

4. Kimlik ve aidiyet duygularının zenginleştirilmesi. Bir gruba ait genelleşmiş yemek kuralları ile aidiyet duygularını sürekli pekiştirirler. Besin yasalarına itaat ederken kişiye sürekli onun inancının bir üyesi olduğu hatırlatılır. Kimliği koruma ihtiyacı bilhassa bir grup daha büyük bir grup tarafından asimile edilme tehdidiyle karşı karşıyayken hissedilir.

5. Ayrılığın ifade edilmesi: Buna ilişkin Fieldhouse'in söyledikleri dikkate değerdir: Yemek kuralları ve uygulamaları aynı zamanda dinsel, sosyal ve politik sınırların saptanmasına da hizmet edebilir. Örnek kast sistemi; Müslümanlarda domuz yasağı, Hristiyanlarda 8. yüzyılda Papa 3. Gregoryen Hristiyanları ve başka dinlerden Hristiyanlığa dönenleri Kuzey Avrupa'da at yiyen Vandallardan ayırmak için at eti yemeyi yasaklanmasıdır (Fieldhouse; 1996).

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. İnanç Turizmi

İnanç turizmi, turizmin en yaygın çeşitlerinden biri olup günümüz modern turizm anlayışının ilk öncüleri arasındadır. İnanç amaçlı gerçekleştirilen seyahatler, tarih boyunca ekonomik kaygı içermeyen seyahatlerinde başlangıcı olarak düşünülmektedir (Timothy ve Nyaupane; 2009). İnanç turizmi, “insanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına, dini inançlarını gerçekleştirmek, inanç çekim merkezlerini görmek amacıyla yaptıkları turistik amaçlı gezilerin turizm olgusu içerisinde değerlendirilmesi” şeklinde tanımlanabilmektedir (<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9952/inanc-turizmi.html>).

İnanç turizmi; alışveriş, eğlence, boş zaman değerlendirme gibi dinle ilgili olmayan aktiviteleri içerebildiği gibi dini amaçlarla gerçekleştirilmeyen diğer turizm çeşitleri de dini aktiviteleri de içerebilmektedir. Nitekim din kavramı turistlerin ilgisini çeken tarihi, kültürel, mimari ve sanatsal unsurlarla yakından ilişkilidir (Uysal; 2013). İnanç turizmi kapsamında gerçekleştirilen seyahatlerde, milyonlarca insan farklı şehirlere, bölgelere veya ülkelere gitmekte, gittikleri yerlere ekonomik açıdan katkı sağlamakta, yerel halk ile sosyo-kültürel anlamda etkileşim içerisine girmektedir. Böylece inanç turizmi dünya turizminin gelişmesine, evrensel barışın ve anlayışın yaygınlaşmasına, ekonomik canlanmaya, sosyalleşmeye ve inanç çekim merkezlerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Olcay ve Albuz; 2016).

Genel olarak inanç turizmini değerlendirdiğimizde; insanların buldukları yerden başka bir yere çeşitli nedenlerle gerçekleştirdikleri ve seyahat süresince en az bir gece bile olsa konaklamalarını oradaki turizm işletmelerinin ürünlerini satın alarak gerçekleştirilen bir hareketlilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizm kendi içinde çeşitli alanlara ayrılarak ve farklı sebeplerle seyahatler yapan insanların doğrultusunda yön bulmaktadır. Bu çeşitlilik içerisinde de insanların kendilerine özgü dinleri bütünüyle ve inanışları sonuçlarında gerçekleştirdikleri seyahatler ele alınarak inanç turizmi karşımıza çıkmaktadır. İnanç turizmi her dinin kendine özgü yaptıkları ibadetleri ve kutsal saydıkları mekanları içine almaktadır.

2.2. Kutsal Kitaplar

İlah tarafından vahiy yoluyla peygamberlere, peygamber aracılığıyla da insanlara bildirilen emir ve yasakların bulunduğu kitaplara kutsal kitap denir. Bu kitapların kutsal sayılmaları Allah'ın sözlerini içermelerindedir. Kutsal kitaplara; ilahi kitap, semavi kitapta da denilmektedir. Bu kitaplarda insanoğluna öğütler, insanın yararına olan kurallar, emir ve yasaklar içermektedirler. Kutsal kitapların tek amacı insanoğlunun mutluluğudur (<http://www.risaleforum.net/>). Peygamberler aracılığıyla insanoğluna dört büyük ilahi kitap gönderilmiştir. Bu kitaplar şöyledir:

2.2.1. Kur'an-ı Kerim

Allah tarafından gönderilen ilahi kitapların sonuncusu olan Kur'an'ı Kerim, son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) indirilmiştir. Sözlükte toplamak, okumak, bir araya getirmek anlamına gelen Kur'an, terim olarak şöyle tarif edilir: “Hz. Peygamber'e indirilen, mushaflarda yazılı olup, peygamberimizden bize kadar tevatür yoluyla nakledilmiş olan; okunmasıyla ibadet edilen ve insanlığın benzerini getirmekten aciz kaldığı “ilahi kelâm”dır (<https://www.islamveihsan.com/kuran-i-kerim-hakkinda-genel-bilgiler.html>). Araplara indirilmiştir. Kur'an-ı Kerim 114 sure 6666 ayet ve 30 cüzden oluşmaktadır.

2.2.2. Kitab-ı Mukaddes

Kitab-ı Mukaddes iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler Eski Ahit ve Yeni ahit olarak ayrılmaktadır. Çünkü Yahudiler Eski Ahit'i Hristiyanlar da Yeni Ahit'i kabul ettikleri için iki bölüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Eski Ahit Hz. Musa'ya, Yeni Ahit'te Hz. İsa'ya temsil etmektedir.

2.2.2.1. Tevrat

Günümüzde Tevrat, mevcut hali ile Kitâb-ı Mukaddes'in ilk beş bölümünden oluşan kısımdır. Yahudi kutsal kitabının en önemli bölümüdür. "Tekvîn, Çıkış, Levililer, Sayılar ve Tesniye" kitaplarından oluşur. Bu kitaplarda yaratılıştan Hazret-i Mûsâ'nın vefatına kadar geçen dönemlerden çağlardan söz edilir. Ayrıca bu kitaplar, dinî kurullarında kapsamaktadır (<https://www.islamveihsan.com/tevrata-nedir-kime-gonderilmistir.html>). Yahudiliğin ilahi kitabı olan Tevrat bilindiği üzere Hz. Musa'ya gönderilmiştir. Gönderilen bu ilahi kitapta da yiyeceklerle ilgili belirli kısıtlamalar yer almaktadır.

2.2.2.2. İncil

İncil bilindiği üzere Hz. İsa'ya gönderilmiştir. Hristiyanlar inançlarına göre Yeni Ahit'i kabul etmektedirler. Bunun nedeni İsa'nın havarileriyle yaptığı son akşam yemeğinde yaptığı sözleşmeyi temsil ettiği için Hristiyanlar Yeni Ahit'i kabul etmektedirler. Eski Ahit'i kabullenmemelerinin sebebi ise eski ahit Tanrı'nın Hz. Musa'nın ile Sina'da yaptığı ahdi temsil ettiği için Eski Ahit'i kabul etmemektedirler. Allah tarafından Hz. İsa'ya gönderilen; Tevrat'ın aslını doğrulayan Kur'an-ı Kerim tarafından tasdik edilen ve bir anlamı da "yol gösterici, aydınlatıcı" olan (el-Maide, 5/46-48), dört büyük kitaptan birisi. Bugün kilisece kabul edilmiş dört resmi İncil vardır: Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncilleri. Bunların Havarilerden geldiği ve sahih olduğu kabul edilir. Bunlardan ilk üçü -birtakım ayrılıklara rağmen- ana mesele ve bölümlerinde birbirlerine yakındırlar (<https://sorularlailamiyet.com/kaynak/incil>).

2.3. Zebur

Zebur, Allah tarafından peygamberlere indirilen bütün kutsal kitaplar, Tevrat, İncil ve Kur'an; sadece Kur'an, Mûsâ'dan sonraki peygamberlere indirilen kitaplar veya Dâvûd'un Zebûr'u şeklinde; zikir ise içinde her şeyin yazılı olduğu, semada Allah katında bulunan kitapların aslı yani ilk kitap, levh-i mahfûz, ilim veya Tevrat, Mûsâ'nın Tevrat'ı olarak açıklanmıştır (<https://islamansiklopedisi.org.tr/zebur>).

2.4. Kutsal Yiyecekler

Kutsallık denince akla birçok şey gelmektedir. Üç ilahi kitaplar içerisinde yer alan yiyecekler ve içecekler kutsal yiyecekler niteliği taşımaktadır. Kutsal yiyecekler dört büyük ilahi kitapta helal ve haram olarak nitelendirilmektedir. Allah tarafından onlara gönderilen kitaplarda her dinin kendine özgü kabul ettiği helal ve haram yiyecekler belli yasaklamalar içerisinde yer almaktadır. Bu ilahi kitaplar içerisinde yer alan yiyeceklerin faydaları ve zararları bulunmaktadır. Dinler arasında bilinen belirli yiyeceklerinde kutsal sayıldığı bilinmektedir. Kutsal olarak kabul edilen yiyeceklere örnek olarak şunlar örnek verilebilmektedir.

- Ekmek (Mayasız ekmek vs.)
- Şarap
- Zeytin
- Hurma

İslamiyet'te helal- haram anlayışı yer almaktadır. İslamiyet'teki bu anlayışı incelediğimizde domuz eti, alkol içeren sıvılar ve kan haram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ayırım Hristiyanlardan ve Yahudilerden haram konusunda daha belirleyici bir çizgi olmuştur. Helal olarak bakıldığında ise sebze ve meyvelere bir sınırlama olmadığı ön plana çıkmaktadır. Belli kurallar çerçevesinde temiz olan her yiyecek helal olarak kabul edilmektedir.

Yahudilikte de İslamiyet gibi helal- haram anlayışı yer almaktadır. Yapılan çalışmalara bakıldığında sebze ve meyvede de haram yoktur. Hatta bunlardan yapılan şarap ve alkollü içeceklerde haram sayılmamaktadır. Oysaki İslamiyet'te şarap ve alkollü içecekler nelerden yapılmış olursa olsun haram sayılmaktadırlar. Tevrat'ta haram genellikle hayvan etleriyle ön plana çıkmaktadır.

Hristiyanlar için böyle bir ayırım yapmak mümkün değildir. Genellikle eski ahitte bu ayrımlara rastlamak mümkünken Yeni Ahit İsa'nın şeriatında böyle bir ayırım yoktur. Genellikle yeni ahitte balık ve ekmek mucizeleri daha ön plana çıkmaktadır. Hristiyanlıkta kurban ritüelleri gittikçe zayıflamıştır. Pavlus'un İbranilere

mektubunda son kurban pasajı incelendiğinde ise bunun nedenini de şöyle açıklamak mümkündür; Pavlus İsa'nın çarmıhta gerilmesini Tanrı'ya kurban edilmesiyle yorumlamakta ve kan dökmenin bağışlanmak için gereksiz olduğunu düşünmektedir. Bu düşünceden yola çıkılarak kurban sunular ortadan kalkmaya başlamıştır (Şahin; 2010).

3. Yöntem

Araştırmanın modeli olarak nitel araştırma modelidir. Verilerin analizi içerik analiziyle analiz edilmiştir. Veri toplama yöntemi kutsal kitaplar ve bu konuyla ilgili yazılmış olan makale, tez ve bildirilerden veri toplama aracı olarak faydalanılmıştır.

3.1. Hipotezler

H₁: Kutsal kitaplarda aynı yiyecek ve içecekler yer almaktadır.

H₂: Kur'an-ı Kerim'de ve İncil'de ismi aynı olan yiyecekler bulunmaktadır.

H₃: Tevrat'ta ve İncil'de ismi geçen aynı yiyecekler bulunmamaktadır.

4. Bulgular

Üç semavi dinin kitaplarından faydalanılarak içerik analizinden elde edilen bulgular aşağıda yer almaktadır.

4.1. Kur'an-ı Kerim'de İsimleri Geçen Yiyecekler ve İçecekler

Allah tarafından Kur'an-ı Kerim peygamber efendimiz Hz. Muhammed'e gönderilerek müslüman alemine hediye edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in içerisinde insanlık için birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetler içerisinde yemek bilginiz ile de bilgiler bulunmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de yer alan yiyecek içecekler belirli ayetlerle insanlığa bilgi vermektedir. Bu bilgiler doğrultusunda insanoğlu neyin helal ve neyin haram olduğunu anlamaktadır. Verilen ayetlere bakıldığında bazı yiyecek ve içeceklerin ön plana çıkarak bireylere katkı sağlamakta olduğu ve şifalı olduğu da görülmektedir. Şifalı olduğu bildirilen yiyeceklerin yenilerek inançlarımız doğrultusunda hareket ettiğimizde ön plana çıkmaktadır. İncelenen ayetler sonucunda karşımıza aşağıdaki tabloda yer alan yiyecek ve içecekler çıkmaktadır.

Tablo 1- Kur'an-ı Kerim'de İsimleri Geçen Yiyecek ve İçecekler

Yiyecek ve İçecek İsimleri	Sure Numarası	Sure Adı	Ayet Numarası
Hurma	16	Nahl	11. ve 67. ayetler
	17	İsra	91. ayet
	16	Meryem	23.ve 25. ayetler
	36	Yasin	34. ayet
	13	Ra'd	4. ayet
	18	Kehf	32. ayet
	80	Abese	27,28,29,30,31,32.ayetleri
	2	Bakara	266. ayet
	4	Nisa	49. ve 77 ayetler
	06	En'am	99. ve 141. ayetler
	20	Taha	71. ayet
	23	Mü'minun	19. ayet
	50	Kaf	10.ayet
	54	Kamer	20.ayet
	55	Rahman	11.ayet
	59	Haşr	5.ayet
69	Hakka	7.ayet	
Nar	06	En'am	99. ve 141. Ayetler
Acur	2	Bakara	61.ayet
Kiraz	56	Vakıa	28. ve 33.ayetler
İncir	95	Tin	1.ve 3.ayetler
Soğan	2	Bakara	61.ayet
Mercimek	2	Bakara	61.ayet
Bal	16	Nahl	68.ve 69. Ayetler
	47	Muhammed	15.ayet
Süt	16	Nahl	65.ve 66. Ayetler
	46	Ahkaf	15. ayet

	47	Muhammed	15. ayet
Sarımsak	2	Bakara	61. ayet
Üzüm	2	Bakara	266. ayet
	6	En'am	99. ayet
	17	İsra	91. ayet
	13	Ra'd	4. ayet
	16	Nahl	11. ve 67. Ayetler
	18	Kefh	32. ayet
	23	Mü'minin	19. ayet
	36	Yasin	34. ayet
	80	Abese	28. ayet
Bakla	2	Bakara	61. ayet
Zencefil	76	İnsan	17. ayet
Muz	56	Vakıa	29. ayet
Ekmek	12	Yusuf	36. ayet
Yağ	6	En'am	146. ayet
Balık eti	16	Nahl	14
	35	Fatır	12
Zeytin	95	Tin	1. ayet
	6	En'am	99. ve 141. ayet
	16	Nahl	10. ve 11. Ayetler
	24	Nur	35. ayet
	80	Abese	29. ayet
Et	6	En'am	145. ayet
	36	Yasin	72. ayet

4.2. Kitab-ı Mukaddes'te İsimleri Geçen Yiyecekler ve İçecekler

Kitab-ı Mukaddes iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler Eski Ahit ve Yeni ahit olarak ayrılmaktadır. Çünkü Yahudiler Eski Ahit'i Hristiyanlar da Yeni Ahit'i kabul ettikleri için iki bölüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Eski Ahit Hz. Musa'yı, Yeni Ahit'te Hz. İsa'yı temsil etmektedir.

4.2.1. Tevrat'ta (Eski Ahit) İsimleri Geçen Yiyecek ve İçecekler

Yahudiliğin ilahi kitabı olan Tevrat bilindiği üzere Hz. Musa'ya gönderilmiştir. Gönderilen bu ilahi kitapta da yiyeceklerle ilgili belirli kısıtlamalar yer almaktadır. Kur'an-ı Kerim ile Tevrat'ı karşılaştırdığımızda kuranda geçen birçok yiyeceğe Tevrat'ta da rastlanılmaktadır. Bu incelemeden farklı olarak Kur'an da adı geçmeyen ama Tevrat'ta (Eski Ahit) bulunan yiyecek içecek isimleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 2- Kur'an-ı Kerim'de İsmi Bulunmayan Tevrat'ta İsimleri Geçen Yiyecek ve İçecekler

Yiyecek ve içecek isimleri	Kitabın adı	Bap numarası / Cümle Numarası
Buğday	Yaratılış / Tekvin	27./28-37, 30./14, 41./45-49-57
	Mısırdan Çıkış / Çıkış	9./32, 29./2, 34./22
	Levililer	2./14-16, 23./14
	Çölde Sayım / Sayılar	18./12-27
	Yasanın Tekrarı / Tesniye	7./13, 11./14, 12./17, 14./23, 28./51
	Yeşu	5./11
	1.Samuel	12./17, 17./17
	2.Samuel	17./28
	1.Kırallar	5./11
	2.Tarihler	2./10-15, 31./5
	Ezra	6./9

	Nehemya	5./2-3, 10./39
	Mezmurlar	78./24
	Süleymanın özdeyişleri (Meseleleri)	11./26, 27./22
	Yeşaya / İşaya	28./28, 62./8
	Hezekiel	4./9, 36./29
	Yoel	1./10-11-17, 2./19-24
Nohut	1.Samuel	17./28
Arpa	Mısırdan Çıkış / Çıkış	9./31
	Çölde Sayım / Sayılar	5./15
	Rut	2./17
	2.Samuel	17./28, 21./9
	2.Kırallar	4./42
	Eyüp	31./40
Kabak	Yunus	4./6-10
Karpuz	Çölde Sayım / Sayılar	11./5
Salatalık	Çölde Sayım / Sayılar	11./5
Pırasa	Çölde Sayım / Sayılar	11./5
Çörek Otu	Yeşaya / İşaya	28./25-27
Kimyon	Yeşaya / İşaya	28./25-27
Çavdar	Mısırdan Çıkış / Çıkış	9./32
	Yeşaya / İşaya	28./25-27
	Hezekiel	4./9
Peynir	1.Samuel	17./18-29
	Eyüp	10./10
Yumurta	Eyüp	6./6
Badem	Yaratılış / Tekvin	30./38, 43./11
	Mısırdan Çıkış / Çıkış	25./33-34, 37./19-20
	Çölde Sayım / Sayılar	17./8
	Vaiz	12./5
	Yeremya	1./11
Tereyağı	2.Samuel	17./29
	Mezmurlar	55./21
	Yeşaya / İşaya	7./15-22

4.2.2. İncil (Yeni Ahit) İsimleri Geçen Yiyecek ve İçecekler

İncil bilindiği üzere Hz. İsa'ya gönderilmiştir. Hristiyanlar inançlarına göre Yeni Ahit'i kabul etmektedirler. Bunun nedeni İsa'nın havarileriyle yaptığı son akşam yemeğinde yaptığı sözleşmeyi temsil ettiği için

Hristiyanlar Yeni Ahit'i kabul etmektedirler. Eski Ahit'i kabullenmemelerinin sebebi ise eski ahit Tanrı'nın Hz. Musa'nın ile Sina'da yaptığı ahdi temsil ettiği için Eski Ahit'i kabul etmemektedirler.

Yeni Ahit'in içindeki yiyecek ve içecekleri Tevrat ve Kur'an-ı Kerim ile karşılaştırdığımızda karşımıza ürünlerin çoğunun Tevrat ve Kur'an-ı Kerim'de de yer aldığı görülmektedir. İncil'in içerisindeki bu ürünler tablo halinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3- İncil'de İsimleri Geçen Yiyecek ve İçecekler

Yiyecek ve İçecek İsimleri	Kitap'ın Adı	Pasaj Adı	Pasaj Numarası ve Cümle Numarası
Hurma	Yuhanna	İsa'nın Yeruşalim'e Girişi	12./13
İncir	Matta	Ağaç ve Meyvesi Meyvesiz İncir Ağacı	7./16 21./18-19-20-21
	Markos	Meyvesiz İncir Ağacı, İncir Ağacından Alınacak Ders Mesih'in Tekrar Gelişi	11./12-13 11./20-21 13./28
	Luka	Ağaç ve Meyvesi Meyve Vermeyen Ağaç İsa ile Zakkay	6./44 13./6-7 19./4
	Yakup'un Mektubu	Dizginlenemeyen Dil	3./12
Bal (Yaban Balı)	Matta	Yahya'nın Çağrısı	3./4
	Markos	Vaftizci Yahya'nın Gelişi	1./6
Süt	1.Korintililer	Toplulukta Uyum Elçinin Hakları	3./2 9./7
	İbraniler	Temel İlkeleri Aşıp İlerleyin	5./12-13
	1.Petrus	Kutsal Olun	2./2
Üzüm	Matta	Ağaç ve Meyvesi Bağ Kiracıları Benzetmesi	7./16 21./33
	Markos	Bağ Kiracıları Benzetmesi	12./1
	Luka	Ağaç ve Meyvesi	6./44
Tuz	Matta	Tuz ve Işık	5./13
	Markos	Birini Günaha Sokmanın Cezası	9./50
	Luka	İsa'nın Öğrencileri	14./34
	Kolosaliler'e Mektup	Çeşitli Öğütler	4./6
	Yakup'un Mektubu	Dizginlenemeyen Dil	3./12
Ekmek	Matta	İsa Deneniyor Şabat Günü Sorunu İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor	4./3 12./4 14./17-19
		İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor	15./34-36
		Ferisiler'le Sadukiler'in Mayası	16./5-7-9-11-12
		Fısıh Yemeği	26./17-23

	Markos	Şabat Günü Sorunu İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor İsa Su Üstünde Yürüyor Fısıh Yemeği	2./26 6./37-38-41-42 6./52 14./12-22
	Luka	İsa'nın Çölde Denenmesi Şabat Günü Sorunu İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor Nasıl Dua Etmeli Fısıh Yemeği Emmaus Yolunda İki Öğrenci	4./3-4 6./4 9./13-16 11./5-11 22./7-19 24./30
	Yuhanna	İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor İsa Su Üstünde Yürüyor Yaşam Ekmeği İsa Göl Kenarında	6./5-7-11 6./23 6./31-41-50-51-58 21./9
	Elçilerin İşleri	İmanlılar Arasında Birlik Petrus'un Hapisten Kaçışı Pavlus Troas'ta Gemi Karaya Oturuyor	2./46 12./3 20./6-7-11 27./35
	1.Korintililer	Putlar ve Rab'bin Sofrası Rab'bin sofrasına İlişkin Öğütler	10./16-17 11./23-28
	İbraniler	Eski Tapınma Düzeni	9./2
Zeytin	Romalılar	Aşılınmış Dallar	11./17-24
	Yakup'un Mektubu	Dizginlenemeyen Dil	3./12
Zeytinyağı	Luka	İsa ve Günahkâr Kadın Kurnaz Kâhya	7./46 16./6
Balık	Matta	İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor	14./17
	Luka	İsa'nın İlk Öğrencileri İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor	5./4-7-10 9./13
	Yuhanna	İsa Göl Kenarında	21./3-6-9-10
	1.Korintililer	Dirilişten Sonraki Beden	15./39
Kimyon	Matta	Vay Halinize	23./23
Nane	Matta	Vay Halinize	23./23
Dereotu	Matta	Vay Halinize	23./23
Arpa	Yuhanna	İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor	6./8-13
Hardal	Matta	Hardal Tanesi ve Maya Benzetmeleri	13./31
Buğday	Matta	Deliceler Benzetmesi Bilinmeyen Gün ve Saat	13./25-29-30 24./41

	Luka	Yahya Rab'bin Yolunu Hazırlıyor Kurnaz Kâhya Tanrı'nın Egemenliği Ne zaman Gelecek Fısh Yemeği	3./17 16./7 17./35 22./31
	Yuhanna	İsa Öleceğini Bildiriyor	12./24
	Elçilerin İşleri	Gemi Karaya Oturuyor	27./38
	1.Korintililer	Dirilişten Sonraki Beden	15./37

Sonuç ve Öneriler

Yiyecek ve içecekler turizm sektöründe semavi dinlere mensup turistler ile ilgili sorun oluşturmaktadır. Haram ve helal kavramı yakın dönemlerde bu yüzden hayatımıza girmiştir. Ülkemize gelen yabancı turistler özellikle bu konuda ülkemizde bazı büyük işletmeler haricinde sıkıntı çekmektedirler. Aynı şekilde yerli turistimizde yurtdışı seyahatlerinde aynı sorunları yaşamaktadırlar. Bu yüzden literatüre yeni bir bilimsel örnek olması açısından makalemiz yazılmıştır. Kutsal Kitaplarda geçen Kutsal yiyecekleri bilirsek ve onların altındaki dini anlamları bilirsek daha kolay hizmet verilebilir ve İnanç Turizmi için ülkemize gelmiş olan turistler mutlu şekilde ağırlanabilir.

Bu konu ele alındığında Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an-ı Kerimde geçen yiyecekler ön plana çıkmaktadır. Belirtilen helal ve haram yiyecekler içecekler Kutsal kitaplarına bağlı olan yabancı turistler ve yerel halk için de oldukça önemlidir. Eğer bunları öğrenirsek ve bilirsek turist geldiği zaman daha anlayışlı ve daha hoşgörülü bir ortam sağlayabiliriz.

Kur'an- Kerim'in içerisinde insanlık için birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetler içerisinde yemek bilgimiz ile de bilgiler bulunmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de yer alan yiyecek içecekler belirli ayetlerle insanlığa bilgi vermektedir. Bu bilgiler doğrultusunda insanoğlu neyin helal ve neyin haram olduğunu anlamaktadır. Verilen ayetlere bakıldığında bazı yiyecek ve içeceklerin ön plana çıkarak bireylere katkı sağlamakta olduğu ve şifalı olduğu da görülmektedir. Şifalı olduğu bildirilen yiyeceklerin yenilerek inançlarımız doğrultusunda hareket ettiğimizde ön plana çıkmaktadır

Yahudiliğin ilahi kitabı olan Tevrat bilindiği üzere Hz. Musa'ya gönderilmiştir. Gönderilen bu ilahi kitapta da yiyeceklerle ilgili belirli kısıtlamalar yer almaktadır. Kur'an-ı Kerim ile Tevrat'ı karşılaştırdığımızda kuranda geçen birçok yiyeceğe Tevrat'ta da rastlanılmaktadır. Bu incelemeden farklı olarak Kur'an da adı geçmeyen ama Tevrat'ta (Eski Ahit) bulunan yiyecek içecek isimleri bulunmaktadır.

Yeni Ahit'in içindeki yiyecek ve içecekleri Tevrat ve Kur'an-ı Kerim ile karşılaştırdığımızda karşımıza ürünlerin çoğunun Tevrat ve Kur'an-ı Kerim'de de yer aldığı görülmektedir.

Kutsal kitaplarda aynı yiyecek ve içecekler yer almaktadır. Bu hipotez incelendiğin de ortaya çıkan bulgular sonucunda hipotezin doğruluğu kabul edilmektedir. Çünkü üç kutsal kitapta birbiriyle aynı yiyeceklerin dinler arasında bilindiği sonucuna varılmıştır. Kutsal kitaplarda en önemli yiyecek olarak ortaya ekmek çıkmaktadır. Yahudilerde Fısh bayramında mayasız ekmek, Hristiyanlarda Missa ayini yani ekmek ve şarap ayininde ekmek İsa'nın bedenini temsil edecek kadar kutsaldır. Müslümanlarda ise ekmek yere düştüğünde öpüp alına konulacak derecede kutsal sayılmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de ve İncil'de ismi aynı olan yiyecekler bulunmaktadır. Ekmek, hurma, bal, incir, süt, üzüm, zeytin ve balık bu iki kutsal kitapta da ortaya çıkan aynı yiyecek ve içecekler içerisinde yer almaktadır. İki din arasında da yemek kültüründe kullanılan ürünlerin ortak olduğu ön plana çıkmaktadır.

Tevrat'ta ve İncil'de ismi geçen aynı yiyecekler bulunmamaktadır. Bu hipotez geçersizdir. Çünkü elde edilen bulgular sonucunda buğday, arpa ve kimyonun iki kutsal kitapta da yer aldığı tespit edilmiştir.

Bazı yiyecekler benzerlikler gösterirken bazıları ise farklılık göstermektedir. Ancak elde edilen bulgular sonucunda görüyoruz ki inen her kitapta helal ve haram yiyecek içecekler var bu yüzden Turizmciler olarak bunları göz önüne alarak gelen turistlere özellikle İnanç Turizmi için gelen turistlere yiyecek içecek hususunda hassas davranmalı ve hem İslam hem Hristiyanlık ve de Musevilik dinlerine saygı göstermeli ve ona göre davranmalıyız.

Kaynakça

- Fieldhouse, P. (1996). Food and Nutrition Customs and Culture, London: Published by Chapman and Hall, 1996.
- Gürhan, N. (2017). Toplumsal Değişme ve Yemek Kültürü Üzerine Sosyolojik Bir Çözümleme: Mardin Örneği. Journal Of International Social Research, 10(54).
- Kitabı Mukaddes Şirketi, (2015). Kitabı Mukaddes. Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş. İstanbul.
- Olçay, A., & Albuz, Ö. G. D. N. (2016). İnanç Turizmi ve Türkiye'nin Tanıtımına Katkısı.
- Şahin, K. (2010). Dini kimliğin İnşasında Kutsal ve Tabu Olan Yiyecek ve İçeceklerin İşlevleri: Antakya Örneği. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Antropoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara.
- Timothy, D. J., ve Nyaupane, G. P. (Eds.). (2009). Cultural Heritage And Tourism In The Developing World: A Regional Perspective. Routledge.
- Uysal, Ülke Evrim, " Branding İstanbul: Representations Of Religion In Promoting Tourism", Place Branding and Public Diplomacy, 9(4), 2013.
- Yazır, E.H. (2006). Kur'an-ı Kerimin Türkçe Meali. Akit Yayınları. İstanbul.

Yeni Yaşam Yayınları ve Kitabı Mukaddes Şirketi, (2008). İncil. Zirve Yayıncılık ve Dağıtım. İstanbul

İnternet Kaynakçası

- <http://www.risaleforum.net/> Erişim Tarihi: 15.04.2020
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9952/inanc-turizmi.html> Erişim Tarihi: 10.04.2020
- <https://islamansiklopedisi.org.tr/> Erişim Tarihi: 06.04.2020